

# Результати опитування керівників підприємств Черкаської області щодо їх ділових очікувань<sup>\*</sup>

III квартал 2025 року



<sup>\*</sup> Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Черкаської області в III кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Черкаської області** у III кварталі 2025 року свідчать, що, незважаючи на війну, недостатній попит та брак кваліфікованих працівників, респонденти очікували обсяги виробництва товарів і послуг в Україні на поточному рівні та стримано оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася нижча інфляція та подальша девальвація гривні.

**У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:**

- обсяги виробництва товарів та послуг в Україні на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 17.6%) (графік 1), у цілому по Україні – 6.1%;
- повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги: частка респондентів, які очікували, що зростання цін не перевищить 10.0%, становила 57.9% (у попередньому кварталі – 50.0%), у цілому по Україні – 42.1%. Головними чинниками інфляції респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та податкові зміни (вплив чинника посилюється) (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 57.9% респондентів (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 83.9%;
- фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі –5.6%) (таблиця), у цілому по Україні – 1.7%;
- зростання обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 10.5% (у II кварталі 2025 року – 0.0%). Водночас респонденти очікували, що обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 12.5) (таблиця), у цілому по Україні – 11.0% та 16.1% відповідно;
- інвестиційні видатки на виконання будівельних робіт, а також на машини, обладнання та інвентар на поточному рівні: баланси відповідей – по 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.6% та «мінус» 22.2% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – 0.0% та 4.3% відповідно;
- нижчі темпи зменшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 5.3% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 15.8%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%;
- зростання цін на товари / послуги, що купуються, та на товари / послуги власного виробництва: баланси відповідей – 84.2% та 63.2% відповідно (у попередньому кварталі – 73.7% та 57.9% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, ціни на сировину та матеріали, а також вартість трудових ресурсів (вплив чинника посилюється) (графік 7);
- вищі темпи зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 77.8% і 61.1% відповідно (у попередньому кварталі – 55.6% і 42.1% відповідно) (графіки 4, 6).

Основними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, також недостатній попит та брак кваліфікованих працівників (вплив цього чинника значно посилюється) (графік 5).

Респонденти очікували посилення потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити, надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави (графік 10).

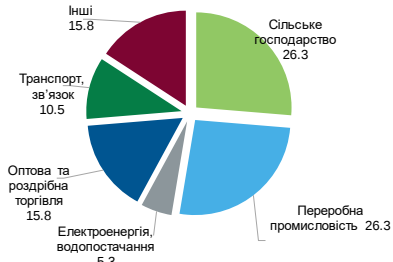
73.7% респондентів області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.1%).

**Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):**

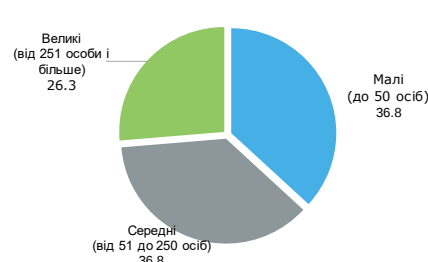
- поточний фінансово-економічний стан погіршився й оцінювався як поганий: баланс відповідей – «мінус» 10.5% (у II кварталі 2025 року – 21.1%), у цілому по Україні – «мінус» 4.5%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 10.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.3%).

### Паспорт вибірки<sup>1,2</sup>

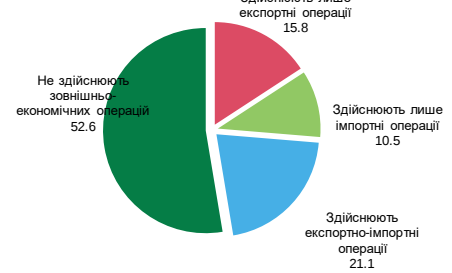
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %



Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

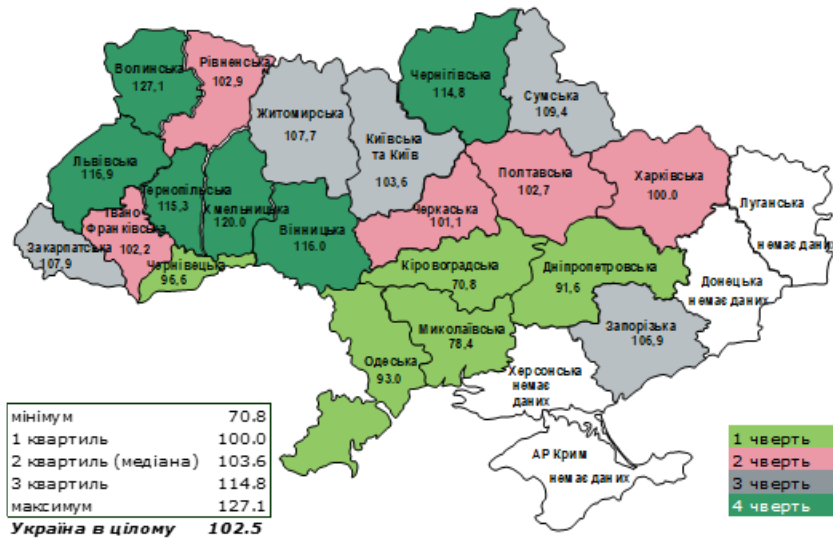


Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %



- період проведення – 31 липня – 18 серпня 2025 року;
- опитано всього 19 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

### Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями<sup>3</sup>, %



\*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;  
\*\*медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

### Таблиця. Очікування підприємств Черкаської області щодо їх ділової активності (за складовими)

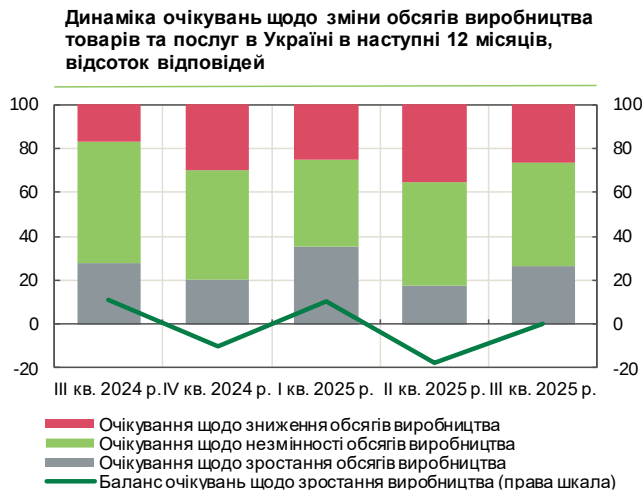
| Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:         | Баланси відповідей, % |                |               |                |                 |
|-------------------------------------------------------------|-----------------------|----------------|---------------|----------------|-----------------|
|                                                             | III кв. 2024 р.       | IV кв. 2024 р. | I кв. 2025 р. | II кв. 2025 р. | III кв. 2025 р. |
| фінансово-економічного стану                                | 11.8                  | -5.0           | 5.0           | 5.6            | 0.0             |
| загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва | 33.3                  | 5.3            | 10.0          | 0.0            | 10.5            |
| інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт      | -11.8                 | 15.0           | 25.0          | -5.6           | 0.0             |
| інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар    | 5.9                   | 5.0            | 20.0          | -22.2          | 0.0             |
| кількості працівників                                       | -11.1                 | -15.0          | -10.0         | -15.8          | -5.3            |

<sup>1</sup> Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

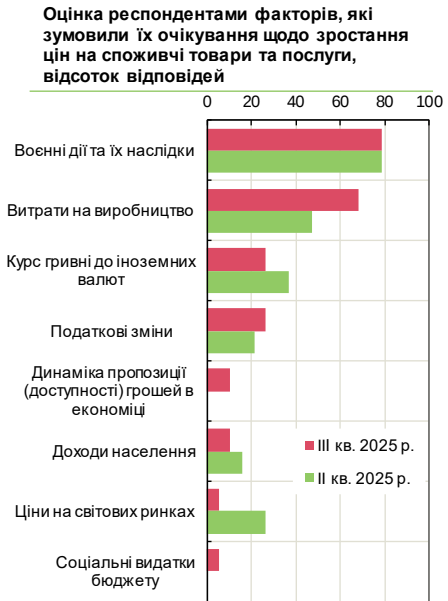
<sup>2</sup> В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

<sup>3</sup> Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

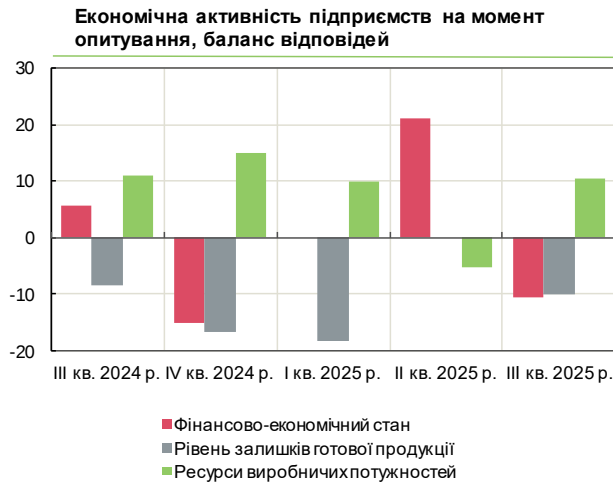
Графік 1



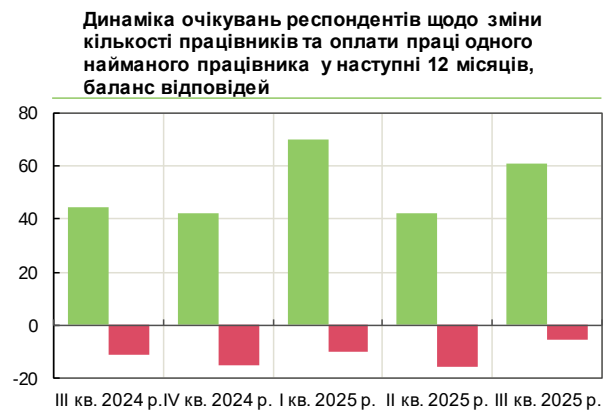
Графік 2



Графік 3



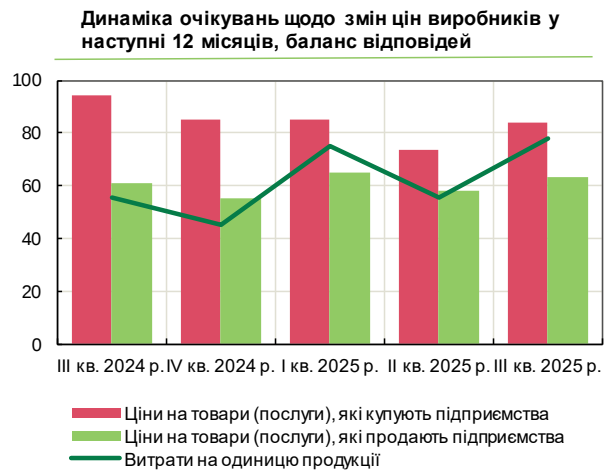
Графік 4



Графік 5



Графік 6



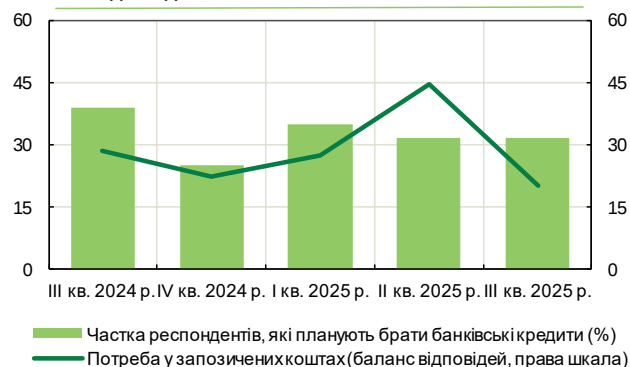
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



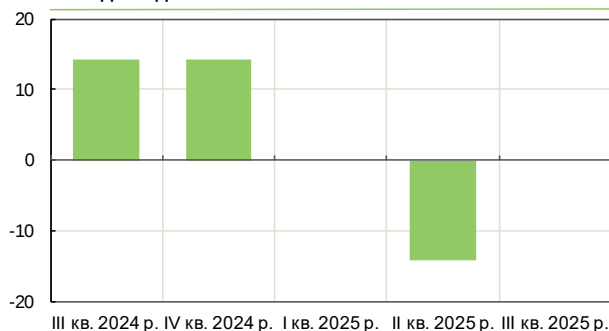
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей\*



\*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

